

Bài 6

VI PHẠM PHÁP LUẬT VÀ TRÁCH NHIỆM PHÁP LÝ

1. VI PHẠM PHÁP LUẬT

1.1 Khái niệm, các dấu hiệu của vi phạm PL

a) Khái niệm:

là hành vi trái PL, có lỗi do chủ thể có năng lực trách nhiệm pháp lý thực hiện, xâm hại các quan hệ XH được PL bảo vệ.

1.1. Khái niệm và các dấu hiệu của vi phạm pháp luật.

Là **hành vi** nguy hại cho xã hội

Trái pháp luật

b) Các dấu hiệu của vi phạm pháp luật

- Sử dụng quyền vượt quá giới hạn cho phép của PL
- Làm những điều PL cấm
- Không làm những điều PL bắt buộc làm

2. Lỗi và
Có lỗi của chủ thể

Chủ thể có năng lực chịu trách nhiệm pháp lý

1.2. Cấu thành vi phạm PL

Gồm 4 yếu tố:

- Mặt khách quan
- Khách thể
- Mặt chủ quan
- Chủ thể

a) Mặt khách quan của vi phạm PL

Là những biểu hiện ra bên ngoài của VPPL

* Gồm các yếu tố:

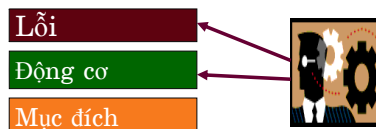
- Hành vi trái PL (hành động, không hành động)
- Hậu quả
- MQH nhân quả giữa hành vi và hậu quả
- Thời gian, địa điểm, công cụ, phương tiện VPPL v.v..

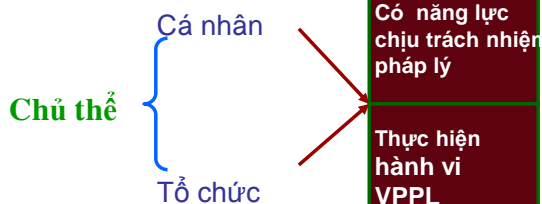
b) Mặt chủ quan của VPPL

* Là những biểu hiện tâm lý bên trong của chủ thể VPPL

* Gồm các yếu tố:

c) Chủ thể của vi phạm pháp luật

d) Khách thể

❖ Là quan hệ XH bị xâm hại

❖ Tiêu chí quan trọng để xác định mức độ tính nguy hiểm của hành vi

Trường hợp nào sau đây là vi phạm PL? Hãy xác định loại lỗi vi phạm!

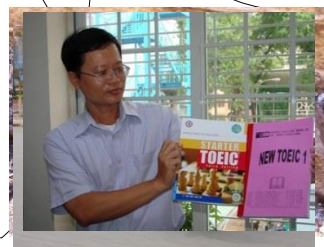

1. Bà A có vườn mít rộng 3.000 m² nhưng không làm hàng rào. Tối 20/11/2012 C và D rủ nhau vào vườn bà A tâm sự. C bị mít rơi trúng đầu gây thương tích với tỷ lệ 30%. Hành vi của bà A có vi phạm pháp luật không?
2. Anh Q là sinh viên năm thứ 4 giao cầu đồng tình thoải thuận với bé gái dưới 13 tuổi. Hành vi của anh Q có vi phạm pháp luật không?
3. TAND huyện X thụ lý đơn yêu cầu ly hôn của anh Tèo, với lý do anh Tèo đã xuất trình đầy đủ chứng cứ chứng minh rằng vợ anh có hành vi ngoại tình với người đàn ông khác và đang mang thai 6 tháng tuổi. TAND huyện X có vi phạm PL không?
4. Bà Hòa nuôi 1 ao cá và thường xuyên bị mất trộm. Một hôm, nghe tiếng sột soạt ở ngoài bờ ao, bà bèn đầu điện cho chạy quanh ao cá. Sáng ra, ở ao cá có xác chết do điện giật. Hành vi của bà Hoà có vi phạm pháp luật không?

3. Các loại vi phạm pháp luật

Vi phạm hình sự

Vi phạm hành chính

Vi phạm kỷ luật

Vi phạm dân sự

3. Các loại vi phạm pháp luật

Tự học

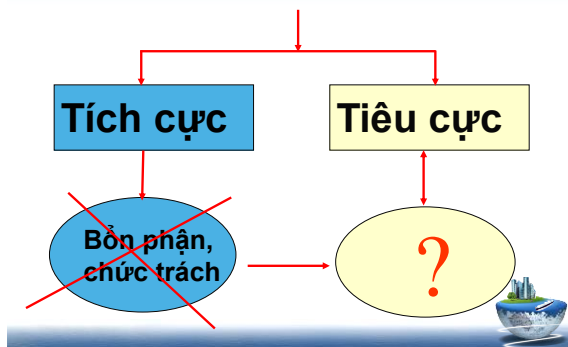
Tìm hiểu định nghĩa các loại vi phạm PL
(Xem giáo trình)

Thời gian: 10 phút

Hãy xác định loại VPPL có dấu hiệu sau đây

1. Chủ thể thực hiện hành vi vi phạm chỉ là cá nhân không có tổ chức.
2. Hình thức chế tài nhằm mục đích khôi phục thiệt hại đã xảy ra.
3. Bị xử lý bằng hình thức chế tài nghiêm khắc nhất
4. Giữa người có thẩm quyền xử lý với người thực hiện hành vi VPPL có lệ thuộc về mặt tổ chức.
5. Chủ thể vi phạm pháp luật chỉ là cán bộ, công chức, học sinh, sinh viên, người lao động.
6. Hành vi xâm hại đến trật tự quản lý NN về an toàn giao thông.

2. TRÁCH NHIỆM PHÁP LÝ

So sánh 2 tình huống:

2. A có một trại gà gần 2000 con. Do dịch cúm H5N1 lan rộng, để tránh lây lan nên UBND Quận 2, TP HCM quyết định cưỡng chế tiêu hủy toàn bộ số gà trong trại gà của A

1. Tuy đã có quy định cấm vận chuyển gia cầm vào Tp.HCM, B vẫn vận chuyển gần 2000 con gà và đã bị đội Quản lý thị trường cưỡng chế xử phạt 5 triệu đồng và bị tiêu hủy toàn bộ số gà đó.

2. TRÁCH NHIỆM PHÁP LÝ

2.1. Khái niệm và đặc điểm TNPL

a. Khái niệm

Trách nhiệm pháp lý là hậu quả bất lợi do NN áp dụng đối với chủ thể vi phạm PL, theo đó chủ thể vi phạm PL phải gánh chịu những biện pháp cưỡng chế được quy định ở chế tài các quy phạm PL.

b. Đặc điểm TNPL

- Cơ sở của TNPL là **vi phạm pháp luật**
- TNPL là sự lên án của NN và XH đối với chủ thể VPPL, là sự phản ứng của NN đối với hành vi VPPL
- TNPL liên quan mật thiết với **cưỡng chế NN**
- Cơ sở pháp lý của việc truy cứu TNPL là **quyết định có hiệu lực của CQNN có thẩm quyền** (CQ quản lý NN, Tòa án)

Tình huống

❖ Huỳnh 42 tuổi ở huyện A, tỉnh B có vợ là chị Bốn (37 tuổi). Do nghi ngờ vợ mình ngoại tình nên giữa hai vợ chồng thường xuyên xảy ra mâu thuẫn. Tối 31/5/2011, Huỳnh nằm đợi sẵn trong nhà, khi chị Bốn vừa mở cửa vào thì Huỳnh chồm dậy dùng dao lê đâm vào ngực của vợ. Nạn nhân kêu cứu và được hàng xóm kịp thời đến can ngăn, đưa vào bệnh viện cấp cứu. Theo bệnh án, chị Bốn bị tràn dịch màng phổi phải, tỷ lệ thương tật 21%.

❖ *Bằng kiến thức đã học, hãy phân tích hành vi của anh Huỳnh có đủ căn cứ để truy cứu trách nhiệm pháp lý không ?*

2. Các loại trách nhiệm pháp lý

THẢO LUẬN

- ❖ Phân biệt điểm khác nhau cơ bản giữa các loại trách nhiệm pháp lý?

Phân biệt điểm khác nhau cơ bản giữa các loại trách nhiệm pháp lý

Tiêu chí phân biệt:

- Cơ sở phát sinh
- Chủ thể có thẩm quyền áp dụng
- Đối tượng bị áp dụng
- Hậu quả phải gánh chịu

Các tiêu chí cơ bản	TNHS	TNHC	TNDS	TNKL
1. Cơ sở phát sinh.	Khi có hành vi vi phạm hình sự (bộ Luật hình sự quy định).	Khi có vi phạm hành chính	Khi có vi phạm dân sự	Khi có vi phạm kỷ luật
2. Chủ thể có thẩm quyền áp dụng	CQ điều tra, VKS, TA căn cứ vào các quy định của Luật TTTH	Cơ quan hành chính, cá nhân được NN trao quyền, toà hành chính	Toà dân sự hoặc người có thẩm quyền	Thủ trưởng cơ quan, đơn vị của cá nhân có thẩm quyền

3. Đối tượng bị áp dụng trách nhiệm pháp lý	Chỉ có cá nhân (con người cụ thể) có NLTNHS và có lỗi trong việc thực hiện tội phạm	Cá nhân, pháp nhân có NLTNHC và có lỗi trong việc thực hiện tội phạm	Cá nhân, tổ chức có NLTNDS và có lỗi trong việc thực hiện vi phạm dân sự	Cán bộ, công chức, học sinh, sinh viên...khi vi phạm quy chế cơ quan, trường học...
4. Trình tự thủ tục	Thủ tục Tố tụng hình sự	Thủ tục hành chính	Thủ tục dân sự	Thủ tục hành chính

5. Hậu quả pháp lý của việc ADTNPL	Bị xử lý bằng hình thức chế tài nghiêm khắc nhất, phải mang án tích trong một t/gian nhất định	Cảnh cáo phạt tiền, tước quyền sử dụng giấy phép...	Bồi thường thiệt hại, khắc phục lại tình trạng ban đầu...	Cảnh cáo khiển trách, không nâng lương, hạ bậc lương...
------------------------------------	--	---	---	---

6. Cơ sở pháp lý	BLHS và BLTTHS và các văn bản hướng dẫn thi hành	PL chuyên ngành tương ứng, Luật xử lý VPHC, quy định về tổ tụng hành chính	BLDS và pháp luật có liên quan, BLTTDS và các văn bản hướng dẫn thi hành	Nội quy quy chế cơ quan, trường học và một số văn bản PL có liên quan
------------------	--	--	--	---

